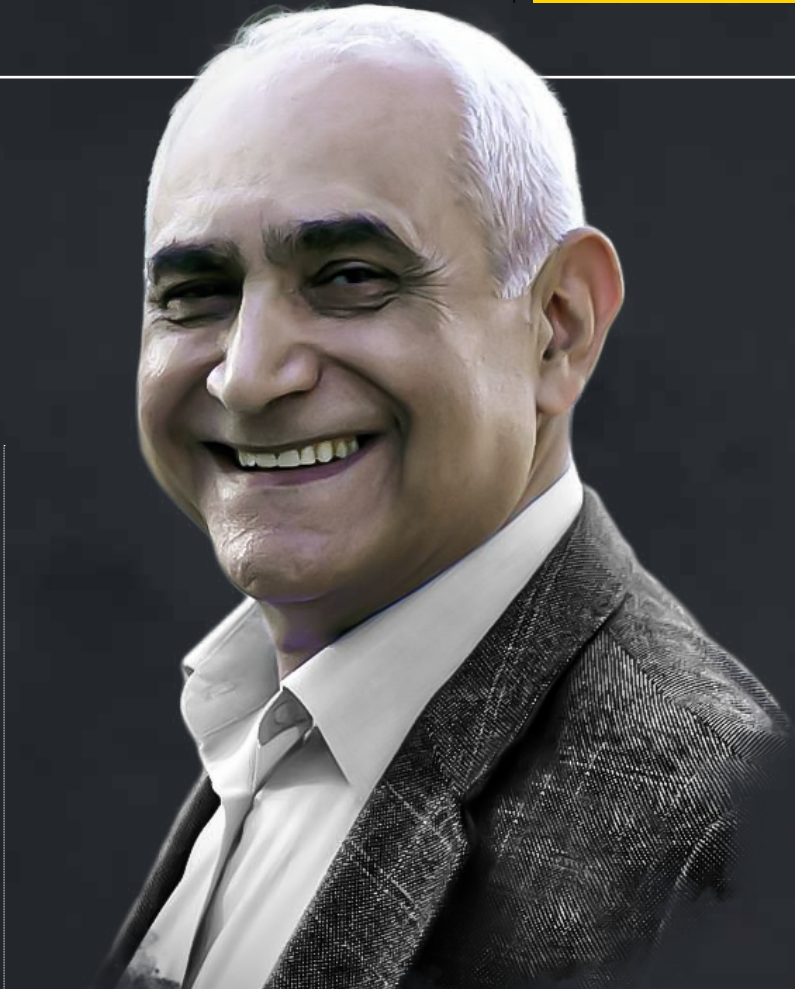

پریسا سادات خضرای: چنگیز جلیوند از دوبلورهای پیشکسوتی بود که به جای شخصیت‌های بسیاری از جمله پل نیومن، مارلون براندو و همچنین بسیاری از بازیگران ایرانی صحبت کرده و کمتر کسی است که این شخصیت‌ها را با صدای او به خاطر بیاورد. هنرمندی که کارنامه‌ای درخشان و صدایی ماندگار از خود به یادگار گذاشته است. صدایشه‌ای که به زیر و بم حنجره‌اش آشنا بود و درگذشت او نه تنها برای جامعه هنری که برای هنردوستان نیز فقدان بزرگی است. با ناصر ممدوح، هنرمند و صدایشه‌ی باسابقه نه فقط برای یادبود که برای تحلیل نکاتی که چنگیز جلیوند را در عرصه دوبله به یک نام ماندگار بدل کرد، صحبت کردیم که در ادامه آن را می‌خوانید.

گفت‌وگو با ناصر ممدوح؛ دوبلور، مدیر دوبلاژ و بازیگر درباره ویژگی‌های حرفه‌ای چنگیز جلیوند در عرصه دوبله

من پل نیومن را

با چنگیز جلیوند یاد می‌آید

زمانی که من وارد حرفه گویندگی شدم در اوایل دهه چهل، در خدمت زنده یاد استاد عطاءالله کاملی و در استودیو میثاقیه بودم و فیلم «دکتر جکیل و آقای هاید» را دوبله می‌کردند که آقای جلیوند در آنجا مشغول گویندگی بودند و من به عنوان کارآموز نشستیم و تماشای می‌کردم.

آقای جلیوند خیلی از نقش‌ها را گویندگی کرده‌اند، برای مثال یکی از شخصیت‌های ثابت ایشان پل نیومن بود. پل نیومن را تنها شخص آقای جلیوند صحبت کردند. در واقع صدای پل نیومن صدای ایشان بود و یا مثلاً در فیلم فارسی صدای فردین و بیشتر اوقات صدای بهروز وثوقی صدای آقای جلیوند بود.

ایشان در دوره‌های قهرمان بودند که بسیاری از بازیگران ایرانی درخشش‌شان را مدیون این صدا هستند، درست می‌گوییم؟ مثلاً خیلی‌ها نمی‌توانند فردین و ناصر ملک مطیعی را بدون صدای استاد به یاد بیاورند.

بله همینطور است. این مساله به سال‌های دهه سی، چهل و پنجاه برمی‌گردد و حتی تا دهه شصت هم بعضی فیلم‌های فارسی دوبله و صداگذاری می‌شدند، در واقع دوبلورها به جای شخصیت‌هایی که در فیلم بازی کرده بودند، صحبت می‌کردند. رفته رفته مسائلی پیش آمد که صداسازر صحنه گرفتند و گرنه به جای آقای ملک مطیعی، سعید راد، فردین و اکثر هنرپیشه‌های فارسی، دوبلورها حرف می‌زدند.

اگر بخواهیم عمیق‌تر به این فکر کنیم که اشخاصی مثل آقای ملک مطیعی، بهروز وثوقی، فردین، حتی سعید راد با حذف دوبله سرانجام محبوبیتشان همین اندازه بود یا خیر، از نظر شما به چه پاسخی می‌رسیم؟

تکنیک جلو می‌رود و همه چیز پیشرفت می‌کند. یک زمانی بود که فیلم را در آپارات می‌گذاشتند و ما از طریق آپارات کار می‌کردیم و در حال حاضر از طریق کامپیوتر کار می‌کنیم. این عزیزان نمی‌خواستند به جای خودشان حرف بزنند و برایشان مشکل بود. مردم هم عادت کرده بودند که فرضاً صدای فردین، صدای آقای جلیوند باشد و یا برای مثال صدای آقای همایون، آقای عزت‌الله مقبلی باشد.

در یک زمانی خود من بارها میگفتم که اگر یک بار دیگر متولد شوم باز هم گوینده فیلم میشوم اما در حال حاضر اینطور نیست. الان اکثر جوان‌ها متأسفانه چون کاری برایشان نیست تا انجام دهند، دور هم جمع شده‌اند و یک کامپیوتر گرفته‌اند و فیلم‌ها را کپی می‌کنند و مشغول دوبله هستند

مواردی از این قبیل، چون این دو تخصص با هم متفاوت است. برای مثال اگر شما بهترین گوینده رادیو یا تلویزیون را هم بیاورید لزوماً به این معنی نیست که بتواند دوبله انجام بدهد. بسیاری از فیلم‌ها دوبله شده‌اند چون صداها خوب در نیامده و یا خدش‌های به آن وارد شده و دومی تبه صداگذاری شده‌اند. در گذشته اکثر افراد با بازیگران حرفه‌ای که در فیلم‌ها بازی کرده بودند، نمی‌توانستند به جای خودشان حرف بزنند و باید گویندگان به جای آن‌ها صحبت می‌کردند.

کدام نقش‌ها بود که شما آن را اول با صدای استاد جلیوند یادتان می‌آید و بعد خود اثر را به خاطر می‌آورید؟

استاد چنگیز جلیوند فقط یک دوبلور معمولی نبودند و ایشان قابلیت این را داشتند که شخصیت‌پردازی بسیاری از شاه‌نقش‌های سینمای جهان را با صدایشان هنگام دوبله آثار انجام بدهند، شما به عنوان یکی از همکاران او چقدر با این جمله موافق هستید؟

زنده یاد استاد جلیوند یک اسطوره بودند؛ در واقع ایشان از ستاره‌های پر فروغ و تکرار نشدنی این حرفه بودند که بیشتر از شصت سال در این زمینه فعالیت کردند. کار دوبله کار ساده‌ای نیست که هر گوینده‌ای بتواند انجام دهد. گوینده‌ای باید که بتواند به جای شخصیت‌ها صحبت کند، نه گوینده رادیو یا